

POLITIKA KÖZÉLET HÍRZÓNA SZÓRAKOZÁS SPORT KÖZÖSSÉG

EGYETEM

Különleges térkép-kincsek a geográfusprofesszor gyűjteményéből – új kiállítás nyílt a TIK-ben + FOTÓK

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2015.11.04. 09:42

Szerző: SZEGEDma

Cholnoky Jenő munkássága előtt tisztelegnek: egyebek mellett 110 évvel ezelőtti technikai színvonalon megvalósított 3D-s fényképeket is láthatunk látványos földrajzi jelenségekről.

Az Évfordulós Professzori Pantheon című sorozatban *Cholnoky Jenő* geográfus kolozsvári professzori kinevezésének 110. évfordulója alkalmából nyílt kiállítás kedden az SZTE József Attila Tanulmányi és Információs Központban. Az emlékező tárlat a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár, az Egyetemi Levéltár, a Magyar Földrajzi Múzeum és a Cholnoky Jenő Földrajzi Társaság együttműködésében valósult meg.

Cholnoky Jenő 1905–1919 között vezette az SZTE jogelődje, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Földrajzi Intézetét. Tanári működése alatt a természettudományos szemléletű földrajzoktatásához szükséges gyakorlati tantermet, fotólabort, meteorológiai és szeizmográfiai állomást, páratlanul gazdag könyv-, fénykép-, térkép-, ásvány- és kőzettárat épített ki (5000 fényképet és 6500 térképet számlált a gyűjtemény), szemléltető eszközöket készített. Adományok gyűjtésével megteremtette hallgatói terepgyakorlatainak anyagi

FRIS

fedezetét. Egyetemi előadásainak a diákok által lejegyzetelt, letisztázott és a Tanárjelöltek Segélyegyelete által kiadott jegyzetei segítségével pontosan követhető a leadott tananyag.

A Babes-Bolyai Tudományegyetem Magyar Földrajzi Intézetének két kollégája, *Imecs Zoltán* és *Bartos-Elekes Zsombor* dolgozza fel a Kolozsváron 2001-ben megtalált Cholnoky-féle fénykép- és térképtárat. A szegedi kiállításra számos igen értékes fényképet hoztak el, például Cholnoky 1910-es útjáról, amikor a nemzetközi geológiai kongresszus keretében a Spitzbergákra utazott el. De bemutatják a 110 évvel ezelőtti technikai színvonalon megvalósított 3D-s fényképeket is látványos geomorfológiai és egyéb földrajzi jelenségekről. Ennek titka, hogy egyidejűleg két fényképezőgéppel készítették úgynevezett sztereóképeket, amelyeket ezt követően egy dupla méretű fotópapírra hívtak elő, s egy sztereoszkóp segítségével lehet térhatásúan látni és átélni a bemutatni kívánt jelenséget. Cholnoky Jenő és a kolozsvári geográfus iskola technikai érzékét mutatja, hogy az 5000-es fotótár több mint harmada, mintegy 2000 darab ilyen sztereófelvétel.

Fennmaradt Kolozsvárott a Cholnoky Jenő által kiépített térképtár nagyobbik része is. A 6500 térkép közül 3200 általános és tematikus térkép, 150 atlasz és 3150 topográfiai térkép. A legrégebbi térkép 17. századi (a Duna folyását mutatja be a forrásától a torkolatig, és 1635-ben Amszterdamban jelent meg), illetve több egyedi kézíratos térképpel is rendelkezik (például Magyar László Délnyugat-Afrika térképvázlata.) A kiállításon mindkét különleges térképincset megcsodálhatják az érdeklődők három, Szegedet ábrázoló térképpel együtt. Az érdi Magyar Földrajzi Múzeum páratlanul gazdag személyes hagyatékot őriz a világhírű geográfustól. Többek között 38 kötetes terepnaplóit, amelyekben igen értékes úti feljegyzései és rajzai láthatók. Mindezek mellett említésre érdemes a sok személyes fénykép és a több ezer hozzá írt levél, amelyek segítenek a professzor életútjának rekonstrukciójában. A fényképek mellett Cholnoky Jenő személyes iratai közül családi pénztárkönyveibe, bevásárlási könyvébe és fizetési könyveibe is bepillantást nyerhetnek a látogatók, ezáltal ismerhetik meg a tanársegéd, majd professzor családjának hétköznapjait.

A kiállítás megnyitóján az SZTE Klebelsberg Könyvtár nevében *Laczkó Sándor*, a Különgyűjteményi Osztály vezetője köszöntötte az egybegyűlteket, majd *Mucsi László*, az SZTE Természettudományi és Informatikai Kar dékánja méltatta Cholnoky Jenő professzori munkásságát. Ezt követően *Bartos-Elekes Zsombor* mutatta be a kiállított dokumentumokat, tárgyakat, fotókat, térképeket.

A tárlat november 13-ig látogatható a Tanulmányi és Információs Központ átriumában.